

Αλλάζουν τη γεύση της αγοράς καφέ οι νέες τάσεις στην κατανάλωση

ης Δανάης Αλεξάκη
alex@naftemporiki.gr

Αντοχές έναντι της κρίσης και «ευελιξία» στις αλλαγές της καταναλωτικής συμπεριφοράς καταγράφουν οι πωλήσεις του καφέ στην Ελλάδα, με τις βιομηχανίες του κλάδου να εκμεταλλεύονται το πλεονέκτημα της παραδοσιακά υψηλής τιμής εγχώριας κατά κεφαλήν κατανάλωσης, που το 2013 υπολογίζεται στα 5,2 κιλά (εναρμονισμένη με το ευρωπαϊκό μέσο όρο), πίδαση που μεταφράζεται σε δαπάνη 448 ευρώ ετησίως (στοιχεία EuroMonitor).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της αγοράς, οι πωλήσεις στο εξάμηνο «τρέχουν» με ανοδικό ρυθμό ανάπτυξης σε επίπεδο όγκου πωλήσεων στη λιανική, της τάξεως του 4%, ενώ σε επίπεδο αξίας καταγράφεται οριακή μείωση, που ποτελεί απόρροια των έντονων προωθητικών ενεργειών των εταιριών.

Σε γενικές γραμμές, όπως αναφέρουν στελέχη της αγοράς μιλώντας στη «Ν», η αγορά καφέ την Ελλάδα διατηρεί ανθεκτικότητα έναντι της ύφεσης, καταγράφοντας σταθερές επιδόσεις τα τελευταία χρόνια, ενώ και οι απώλειες από την υποχώρηση της επικεψιμότητας στο κανάλι της στίσις έχουν αντισταθμιστεί ε κάποιον βαθμό από την άνοδο τη λιανική. Παράλληλα, ως τάση καταγράφεται στροφή σε νέες κατηγορίες καφέ, γεγονός που δίνει νέο έναυσμα στις βιομηχανίες να αναδιαμορφώσουν την προϋπάρχουσα τους γκάμα και να διευρύνουν την πύλη της αγοράς.

Αντίστοιχο κλίμα αποτυπώνεται και στη μελέτη για τον εγχώριο κλάδο εισαγωγής και επεξεργασίας καφέ της Infobank Hellastat, σύμφωνα με τα πορίσματα της οποίας η εγχώρια κατανάλωση καφέ τα τελευταία έτη εμφανίζει σταθεροποιητική τάση, με κάποιες κατηγορίες αγοράς να κινούνται ακόμα και άνοδο. Η τάση αυτή συνδέεται σε μεγάλο

βαθμό με τη σταδιακή στροφή στην κατανάλωση καφέ εντός οικίας λόγω της περιορισμένης αγοραστικής δυνατότητας των νοικοκυριών. Είναι χαρακτηριστικό ότι το μερίδιο της οικιακής κατανάλωσης σε όγκο προσεγγίζει το 70%, με το υπόλοιπο 30% να είναι στην εστίαση.

Διάρθρωση αγοράς

Όπως επισημαίνει η μελέτη, εννοημένη αποδεικνύεται η κατηγορία του καφέ μηχανής και ιδίως ο espresso, ο οποίος σταδιακά ενισχύει το ποσοστό συμμετοχής

του στη συνολική αγορά. Κομβικό ρόλο διαδραμάτισε η επιτυχημένη προώθηση των μηχανών παρασκευής καφέ για ιδιωτική χρήση (on demand) που λειτουργούν με κάψουλες, γεγονός που αύξησε εντυπωσιακά τη διείσδυσή τους στα ελληνικά νοικοκυριά.

Η κατηγορία του καφέ για το σπίτι (μηχανές και κάψουλες) αποτελεί ουσιαστικά νέα αγορά που μετρά μόλις μια τριετία ζωής στα δίκτυα λιανικής, εμφανίζοντας υψηλούς μέχρι στιγμής ρυθμούς ανάπτυξης (πάνω από 50% το έτος) που αποδίδονται στη λήψη της εμπορικής πατέντας. Ενδεικτικά, το 2013 οι πωλήσεις των καψουλών στα ράφια των σούπερ μάρκετ αυξήθηκαν κατά 40%. Παράλληλα, ενίσχυση εμφανίζει και ο ελληνικός καφές, αποτελώντας παραδοσιακά το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας κατανάλωσης, με χαμηλότερη πάντως άνοδο σε σχέση με τον espresso, εκμεταλλευόμενος την τάση των καταναλωτών για επιστροφή σε ελληνικής προέλευσης προϊόντα.

Αντιθέτως, η κατανάλωση στιγμιαίου καφέ περιορίζεται, καθώς σημαντικό μέρος της πελατειακής του βάσης μετατοπίζεται στις δύο προαναφερόμενες κατηγορίες. Οι εταιρείες με παρουσία στο συγκεκριμένο τομέα επιδιώκουν τη διαφοροποίηση μέσω εισαγωγής νέων κωδικών με γεύσεις. Πάντως, παρά την υποχώρηση του μεριδίου του στην αγορά καφέ, ο στιγμιαίος εμφανίζει ενίσχυση έναντι των έμμεσα ανταγωνιστικών αναψυκτικών και χυμών, το μείος οι οποίοι εμφανίζουν αρκετά μεγαλύτερη μείωση πωλήσεων. Επίσης, απώλειες εμφανίζει και ο καφές φίλτρου, έχοντας επηρεαστεί από την κυκλοφορία νέων προϊόντων στις προαναφερόμενες κατηγορίες.

Βάσει των μεριδίων αγοράς για το 2013, το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας αγοράς -σχεδόν το 50% του καταναλωθέντος όγκου- καταλαμβάνεται από τον ελληνικό καφέ. Το 25% απαρτίζεται από το

στιγμιαίο καφέ και το υπόλοιπο από την κατηγορία των καφέδων μηχανής (δηλαδή: καφές φίλτρου: 15% και espresso: 10%).

Το μεγαλύτερο μερίδιο του 10% της εγχώριας αγοράς, το μοιράζονται η εταιρεία Kaffea A.E. που αντιπροσωπεύει τον Illy espresso, η εταιρεία ABEK που αντιπροσωπεύει τον espresso Hausbrand και η ESE PROFILO ESPRESSE που αντιπροσωπεύει τον espresso Portioli.

Το υπόλοιπο ποσοστό, το μοιράζονται άλλες μικρότερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο χώρο.

> Πρώτη ύλη

Η πολιτική των εκπτώσεων, προσφορών και δώρων στην αγορά καφέ παγιώνεται, παρά τις σημαντικές αντιστάσεις που καταγράφονται σε επίπεδο πρώτης ύλης. Σημειώνεται ότι η έντονη Ξηρασία που έχει πλήξει τη Βραζιλία, κορυφαία παραγωγό και εξαγωγέα καφέ στον κόσμο, έχει εκτινάξει την τιμή του στις αγορές εμπορευμάτων στα ύψη. Στο ICE Futures της Νέας Υόρκης το συμβόλαιο αναφοράς (παράδοση Δεκεμβρίου) του καφέ αράμπικα διαπραγματεύεται αυτή την περίοδο κοντά στο 1,95 δολάριο ανά λίβρα, 73% υψηλότερα σε σχέση με τις αρχές του έτους και περίπου 60% υψηλότερα σε σχέση με το Σεπτέμβριο του 2013. Αναλυτές εκτιμούν ότι η τιμή του αράμπικα θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα ή ακόμη και θα αυξηθεί περαιτέρω, καθώς οι προοπτικές για τη σοδεία της Βραζιλίας τόσο της τρέχουσας περιόδου όσο και της περιόδου 2015/2016 είναι άκρως απογοητευτικές, με αποτέλεσμα οι οίκοι εμπορευμάτων να προβλέπουν σημαντικό έλλειμμα προσφοράς στην παγκόσμια αγορά.